資料１

カラフトマスを獲り続けるために
～漁業と世界遺産管理の両立が鍵～

北海道立総合研究機構
さけます・内水面水産試験場
卜部 浩一

2019年幌別川で撮影

河川工作物AP会議とは？

カラフトマスも含む

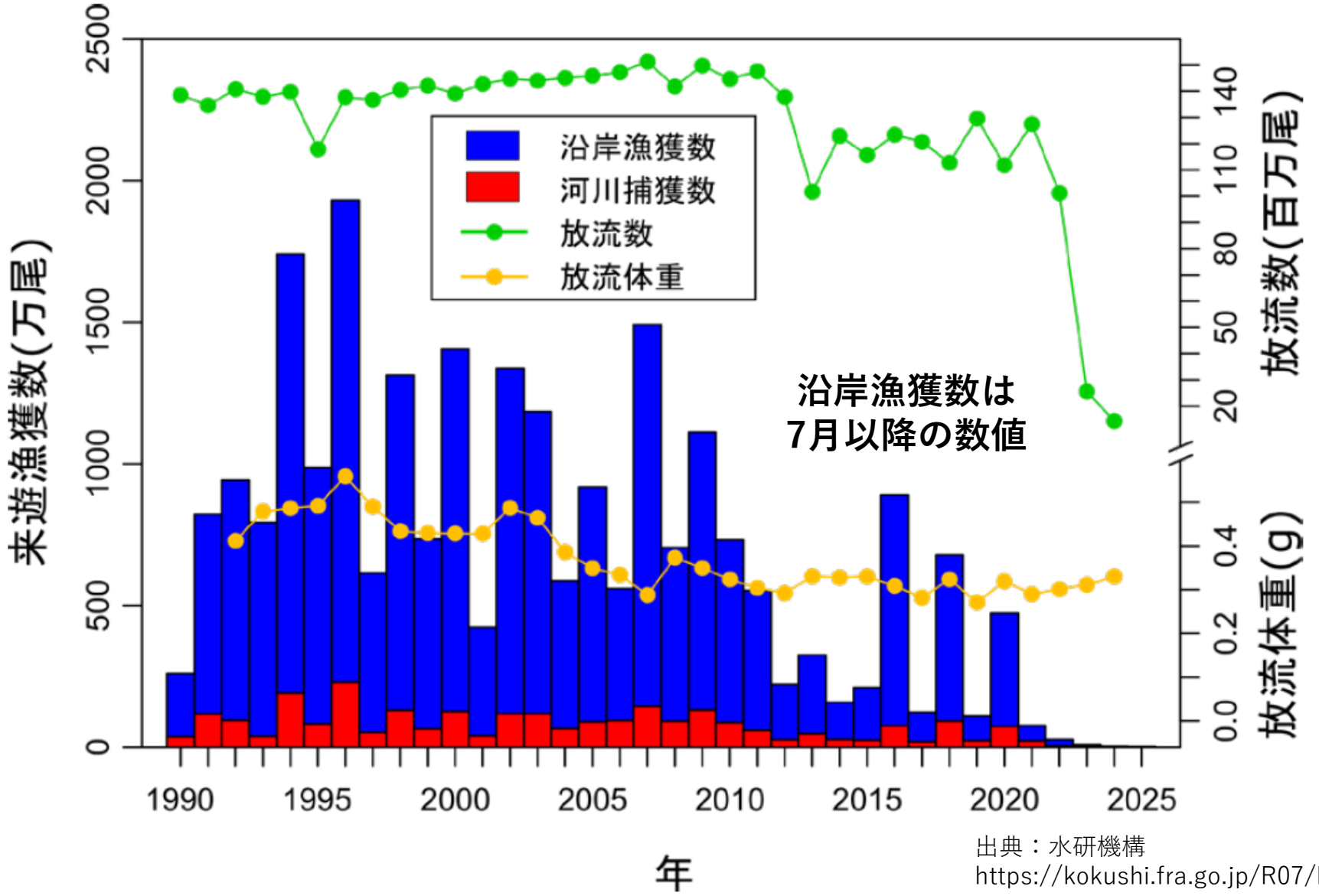

https://www.rinya.maff.go.jp/hokkaido/koho/koho_net/library/pdf/200803sake_damu-1.pdf

河川工作物の改良を通じたサケマスの再生産環境の再生・保全の取組みについて助言

カラフトマス来遊数の変化

出典：水研機構
https://kokushi.fra.go.jp/R07/R07_61_PIN.pdf

カラフトマス来遊数の変化

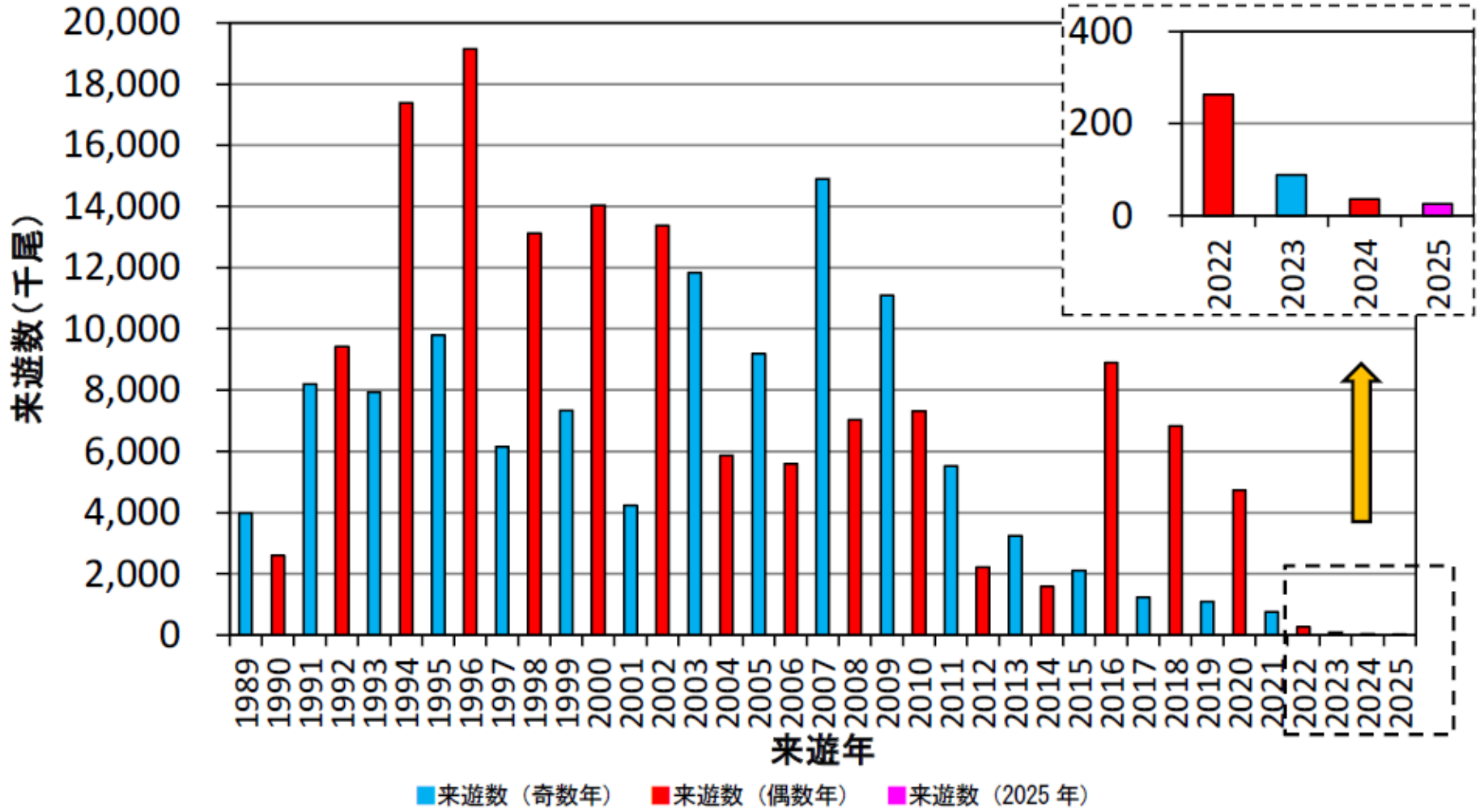
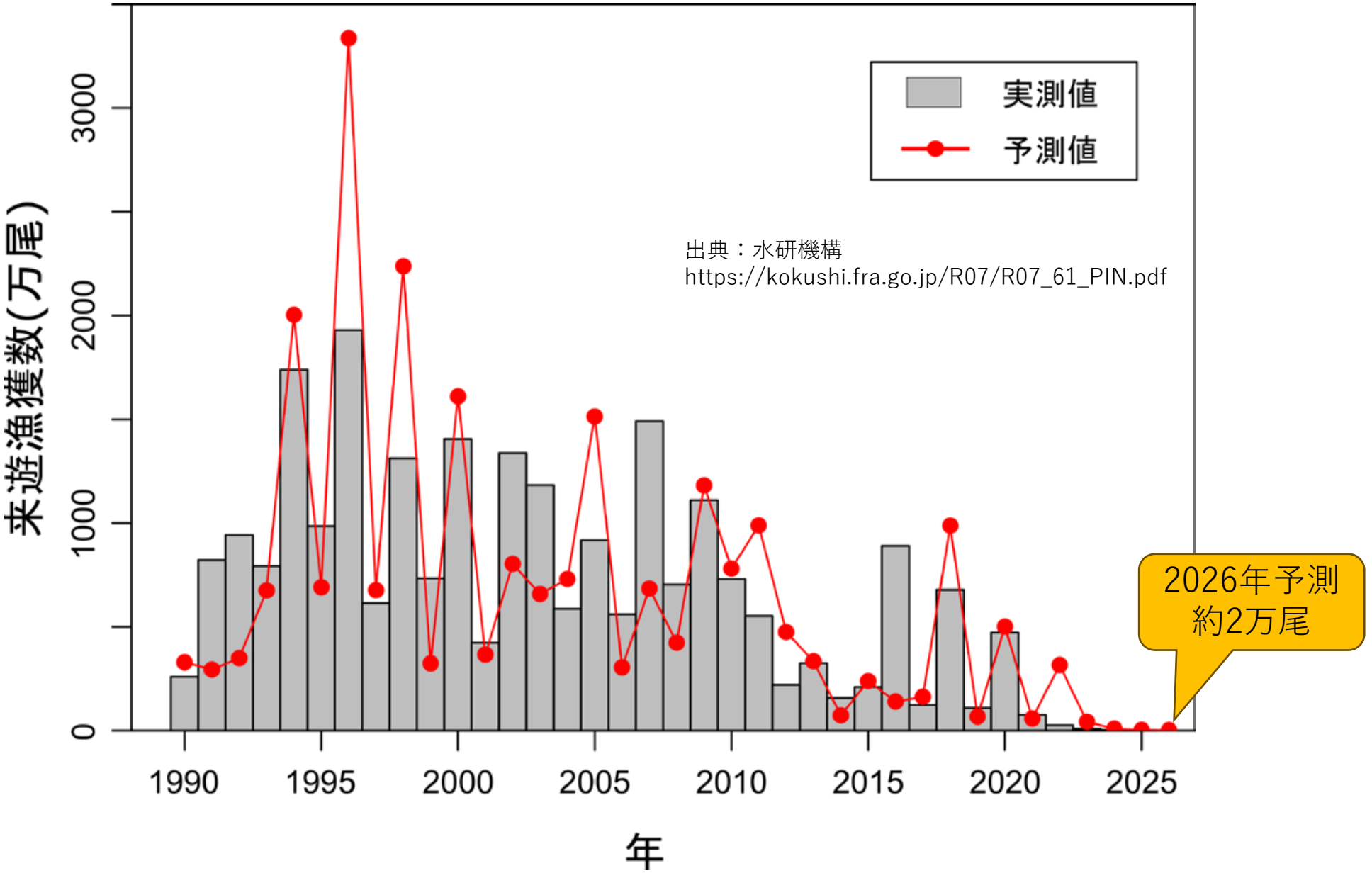

図 1. 7 月 1 日～11 月 30 日までのカラフトマス来遊数（累計値）. 2025 年は速報値.

出典：水研機構
https://www.fra.go.jp/shigen/salmon/sokuhou/r07salmon/R7comment_1130_og.pdf

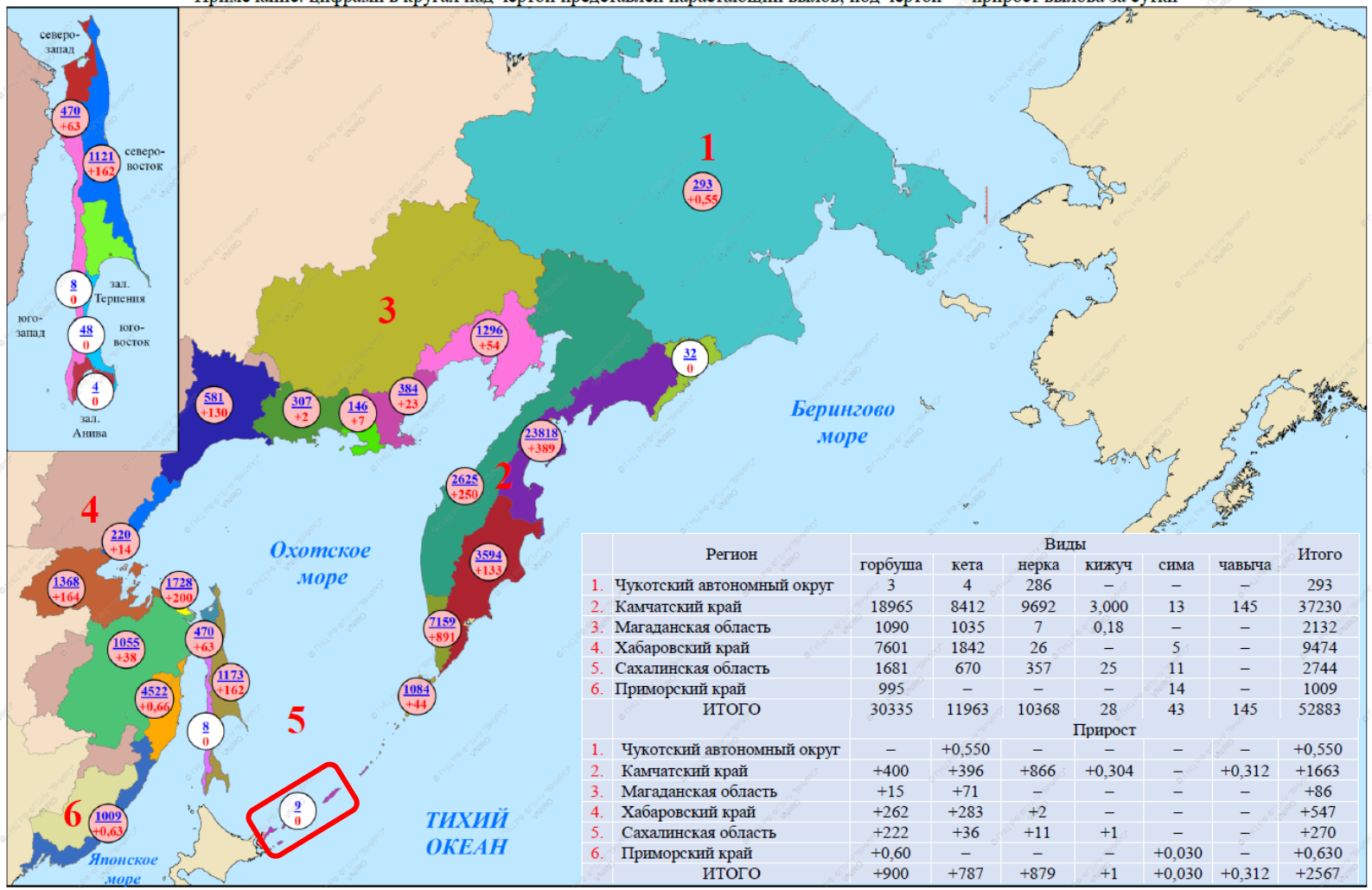
カラフトマス来遊数の実測値と予測値

南千島でのカラフトマス漁獲量（2026年）

Нарастающий вылов тихоокеанских лососей по промысловым районам Дальнего Востока России на 30 июля 2026 года, тонн

Примечание: цифрами в кругах над чертой представлен нарастающий вылов, под чертой — прирост вылова за сутки

	Регион	Виды						Итого
		горбуша	кета	нерка	кижуч	сима	чавыча	
1.	Чукотский автономный округ	3	4	286	–	–	–	293
2.	Камчатский край	18965	8412	9692	3,000	13	145	37230
3.	Магаданская область	1090	1035	7	0,18	–	–	2132
4.	Хабаровский край	7601	1842	26	–	5	–	9474
5.	Сахалинская область	1681	670	357	25	11	–	2744
6.	Приморский край	995	–	–	–	14	–	1009
	ИТОГО	30335	11963	10368	28	43	145	52883
		Прирост						
1.	Чукотский автономный округ	–	+0,550	–	–	–	–	+0,550
2.	Камчатский край	+400	+396	+866	+0,304	–	+0,312	+1663
3.	Магаданская область	+15	+71	–	–	–	–	+86
4.	Хабаровский край	+262	+283	+2	–	–	–	+547
5.	Сахалинская область	+222	+36	+11	+1	–	–	+270
6.	Приморский край	+0,60	–	–	–	+0,030	–	+0,630
	ИТОГО	+900	+787	+879	+1	+0,030	+0,312	+2567

7/30現在

Вылов тихоокеанских лососей на Дальнем Востоке России на 30 июля в 2026 году в сравнении с 2025 (для горбуши — 2024) годом, тонн

https://vniro.ru/files/putina-losos/putina-losos-2026/20260730-losos-putina.pdf

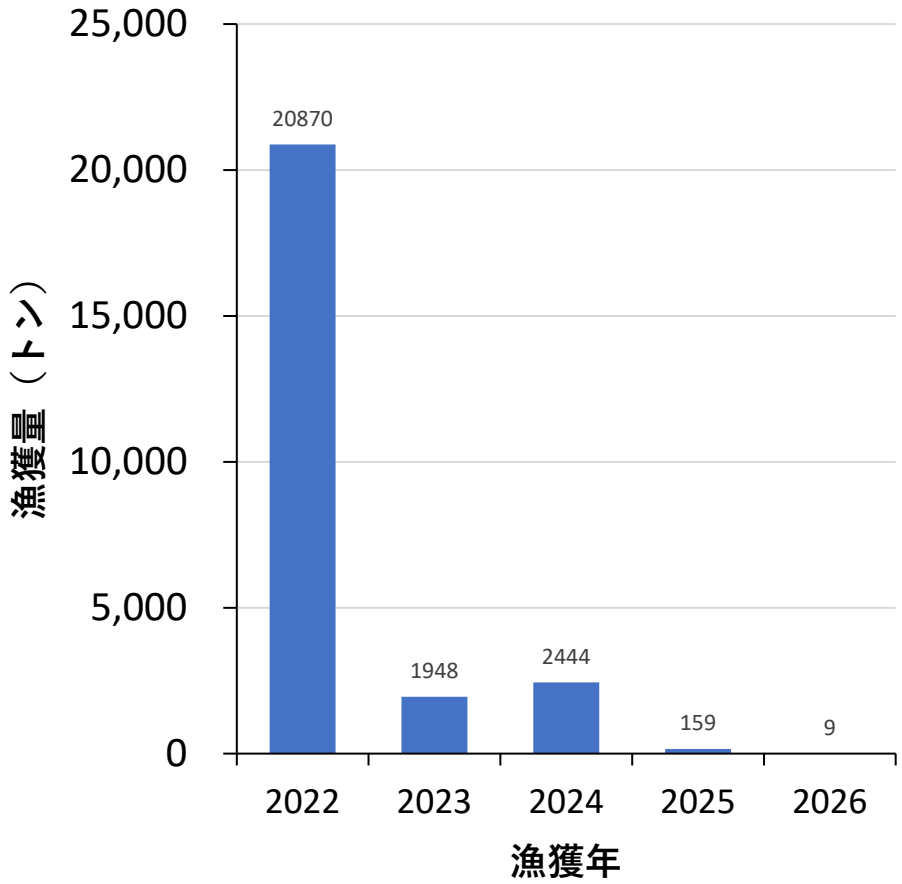
Зона (подзона)/промрайон	Год/вид																		
	2025 (для горбуши — 2024) год						ИТОГО	2026 год						ИТОГО	Разница 2026 к 2025 (для горбуши — 2024) году, %						ИТОГО
	горбуша	кета	нерка	кижуч	чавыча	сима		горбуша	кета	нерка	кижуч	чавыча	сима		горбуша	кета	нерка	кижуч	чавыча	сима	
Чукотский АО																					
Восточно–Сибирское море, зона Чукотское море, зона Чукотская, зона Западно–Беринговоморская	1	21	268	–	–	–	291	3	4	286	–	–	–	293	+200,0	–81,0	+6,7	–	–	–	+0,7
Камчатский край																					
Западно–Беринговоморская	9	1	0,8	–	–	–	11	–	0,3	32	–	–	–	32	–100	–70,0	+3900,0	–	–	–	+190,9
Карагинская	36700	4706	2519	9	13	–	43947	18409	4466	934	0,03	10	–	23819	–49,8	–5,1	–62,9	–99,7	–23,1	–	–45,8
Петропавловско–Командорская	155	1782	3804	5	152	–	5898	145	792	2579	0,2	78	–	3594	–6,5	–55,6	–32,2	–96,0	–48,7	–	–39,1
Западно–Камчатская	3362	3109	3434	17	17	3	9942	128	1523	956	3	14	2	2626	–96,2	–51,0	–72,2	–82,4	–17,6	–33,3	–73,6
Камчатско–Курильская	6302	2785	22046	0,7	44	10	31188	283	1630	5191	–	43	11	7158	–95,5	–41,5	–76,5	–100	–2,3	+10,0	–77,0
Всего	46528	12383	31804	32	226	13	90986	18965	8411	9692	3	145	13	37229	–59,2	–32,1	–69,5	–90,6	–35,8	–	–59,1
Магаданская область																					
Материковое побережье Охотского моря (Северо–Охотоморская и Западно–Камчатская подзоны)	5368	1024	18	0,2	–	–	6409	1090	1035	7	0,2	–	–	2132	–79,7	+1,1	–61,1	–	–	–	–66,7
Гижигинская группа рек	3234	470	12	–	–	–	3716	780	509	6	–	–	–	1295	–75,9	+8,3	–50,0	–	–	–	–65,2
Ямская группа рек	584	317	0,3	0,2	–	–	901	70	314	–	–	–	–	384	–88,0	–0,9	–100	–100	–	–	–57,4
Ольская группа рек	804	42	5	0,009	–	–	851	109	36	0,6	0,010	–	–	146	–86,4	–14,3	–88,0	+11,1	–	–	–82,8
Тауйская группа рек	746	195	0,05	–	–	–	941	131	176	0,3	0,2	–	–	308	–82,4	–9,7	+500,0	+100	–	–	–67,3
Хабаровский край																					
Материковое побережье Охотского моря (Северо–Охотоморская подзона)	8640	1388	62	0,1	–	–	10091	2651	1220	26	–	–	–	3897	–69,3	–12,1	–58,1	–100	–	–	–61,4
Охотский район	2210	792	62	0,1	–	–	3065	75	480	25	–	–	–	580	–96,6	–39,4	–59,7	–100	–	–	–81,1
Аяно–Майский район	503	129	–	–	–	–	632	89	131	0,1	–	–	–	220	–82,3	+1,6	+100	–	–	–	–65,2
Тугуро–Чумиканский район	1611	330	–	–	–	–	1941	764	605	–	–	–	–	1369	–52,6	+83,3	–	–	–	–	–29,5
зал. Сахалинский	4315	137	–	–	–	–	4452	1723	5	–	–	–	–	1728	–60,1	–96,4	–	–	–	–	–61,2
р. Амур и Амурский лиман	971	562	–	–	–	–	1533	435	619	–	–	–	–	1054	–55,2	+10,1	–	–	–	–	–31,2
Северное Приморье	5368	7	–	–	–	4	5380	4515	2	–	–	–	5	4522	–15,9	–71,4	–	–	–	+25,0	–15,9
Всего	14979	1958	62	0,1	–	4	17004	7601	1841	26	–	–	5	9473	–49,3	–6,0	–58,1	–100	–	+25,0	–44,3
Приморский край																					
Южное Приморье	1786	0,002	–	–	–	11	1797	995	–	–	–	–	14	1009	–44,3	–100	–	–	–	+27,3	–43,9
Сахалинская область																					
Северо–западный Сахалин	764	39	–	–	–	–	803	443	27	–	–	–	–	470	–42,0	–30,8	–	–	–	–	–41,5
Юго–западный Сахалин	0,7	–	–	–	–	1	2	2	–	–	–	–	7	9	+185,7	–	–	–	–	+600,0	+350,0
Восточно–Сахалинская	4368	30	–	0,002	–	13	4412	1156	12	–	–	–	4	1172	–73,5	–60,0	–	–100	–	–69,2	–73,4
Камчатско–Курильская	25	114	100	0,1	–	–	239	7	264	99	–	–	–	370	–72,0	+131,6	–1,0	–100	–	–	+54,8
Северо–Курильская	621	707	841	26	–	–	2195	63	367	258	25	–	–	713	–89,9	–48,1	–69,3	–3,8	–	–	–67,5
Южно–Курильская	1044	–	0,06	–	–	–	1044	9	–	0,1	–	–	–	9	–99,1	–	+66,7	–	–	–	–99,1
Всего	6824	890	941	26	–	15	8695	1680	670	357	25	–	11	2743	–75,4	–24,7	–62,1	–3,8	–	–26,7	–68,5
Итого	75485	16276	33093	59	226	43	125182	30334	11961	10368	28	145	43	52879	–59,8	–26,5	–68,7	–52,5	–35,8	–	–57,8

南千島におけるカラフトマス漁獲量

- R4（2022）年：20,870t
- R5（2023）年：1,948t
- R6（2024）年：2,444t
- R7（2025）年：159t
- R8（2026）年[*1] ：9t[*2]

[*1] 7月30日現在

[*2] R6（2024）年同期（1,044t）の**0.9%**

カラフトマスを獲り続けるために
私たちに何ができるのか？

カラフトマス資源の特徴

このスライドは発表で説明しますが、
「未発表データ」が含まれますので
「配布資料」からは削除しています。

漁業者による取組み

自主的に**<u>漁期を短縮</u>**し
親魚の河川遡上を促している（**自主規制**）

最近はウライ上流に
再放流されることも多い

捕獲数・自然産卵の増加

カラフトマスも含む

河川工作物AP会議の取組み

https://www.rinya.maff.go.jp/hokkaido/koho/koho_net/library/pdf/200803sake_damu-1.pdf

河川工作物の改良を通じたサケマスの再生産環境の再生・保全の取組みについて助言

河川工作物の改良事例

改修前

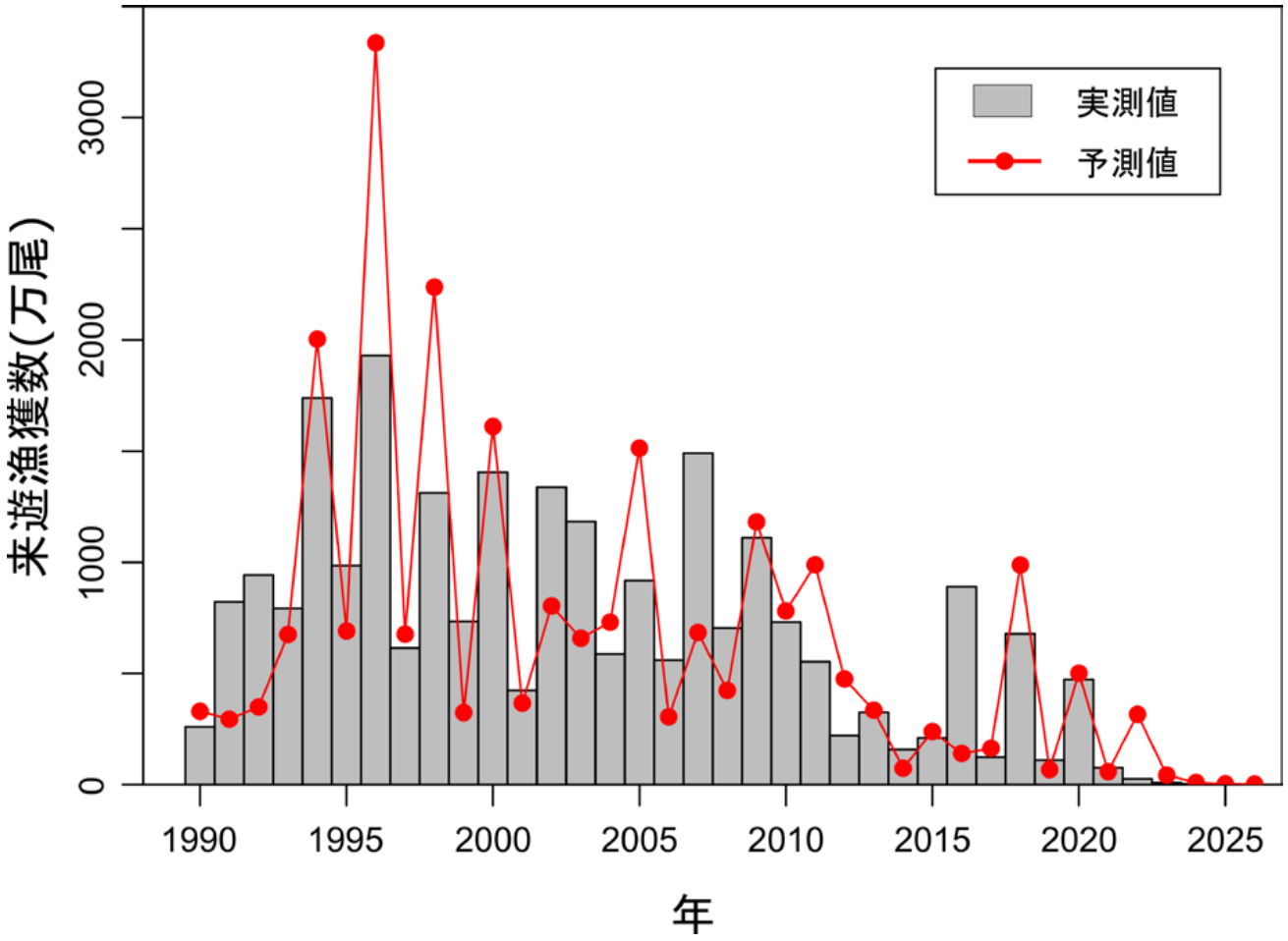

産卵適地が大きく拡大

改修後

カラフトマスを獲り続けるために
私たちに何ができるのか？

より多くの親魚を遡上させる

捕獲数・自然産卵の増加

漁業者と世界遺産管理の連携

まとめ

- カラフトマス資源は「放流」と「自然産卵」により維持されてきた
- 近年では、放流事業の継続も困難になりつつあり、自然産卵の重要性がより高まっている
- 河川遡上数を増やす+再生産環境の再生が重要

- 工作物管理者・河川工作物AP会議は、世界遺産管理の取組み（ダム改良による再生産環境の再生）を通じて、漁業者の取組み（自主規制）を支援